

Nařízení EMIR

EMIR (ang. European Market Infrastructure Regulation) je unijní nařízení, které společně s nařízením v přenesené pravomoci a prováděcími akty podnikatelům - finančním a nefinančním smluvním stranám ve smyslu tohoto nařízení - ukládá řadu povinností spjatých s uzavíráním derivátových smluv, zejména pak OTC derivátových smluv. Je třeba zdůraznit, že EMIR je reakcí evropského zákonodárce na poslední krizi a geneze tohoto předpisu sahá do roku 2009, k summitu G20 v Pittsburgu, jehož postuláty byly následně zopakovány na summitu G20 v Torontu. V Pittsburgu zazněla výzva k reformě infrastruktury trhů s OTC deriváty formou přenesení standardizovaných kontraktů na organizované trhy a jejich vypořádávání prostřednictvím ústředních protistran (zúčtovacích center).

EMIR vstoupil v platnost dne 16. srpna 2012, ovšem plné zavedení EMIR vyžaduje, aby v platnost vstoupila i nařízení v přenesené pravomoci a prováděcí akty. Většina nařízení v přenesené pravomoci nabyla platnosti 15. března 2013, přičemž pro některé povinnosti byla zavedena přechodná období.

EMIR byl schválen formou unijního nařízení, což znamená, že se jedná o předpis závazný v plném rozsahu, aplikuje se přímo ve všech členských státech a není potřeba jej implementovat do polské legislativy.

Plné názvy vybraných nařízení EMIR, o nichž se hovoří rovněž níže, jakož i odkazy ke znění těchto nařízení jsou uvedeny v bodě **Nařízení EMIR a další užitečné odkazy**.

Koho se EMIR týká?

EMIR se týká podnikatelů se sídlem v Evropské unii, přičemž toto nařízení ukládá jednotlivým subjektům různé povinnosti, podle kategorie, do níž daný podnikatel dle EMIR náleží. Podniky, na něž se EMIR vztahuje, jsou dále společně označovány jako Smluvní strany.

EMIR rozděluje podniky do následujících kategorií:

Finanční smluvní strany (FC) - označují investiční podniky povolené podle směrnice 2004/39/ES, úvěrové instituce povolené podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES, pojišťovny povolené podle první směrnice Rady 73/239/EHS, životní pojišťovny povolené podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/83/ES, zajišťovny povolené podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/68/ES, subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů (SKIPCP) a tam, kde je to vhodné, jejich správce povolené podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/65/ES, instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění definované ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/41/ES a alternativní investiční fondy spravované správci

alternativních investičních fondů povolenými nebo registrovanými v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU,

Nefinanční smluvní strany (NFC) - označují podnik se sídlem v Evropské unii, který není Finanční smluvní stranou (FC).

Podle EMIR je Nefinanční smluvní strana, jež zaujímá pozice v OTC derivátových smlouvách, povinna kontrolovat, zda tyto pozice nepřekračují clearingový práh, tj. práh spojený s povinným clearingem prostřednictvím ústřední protistrany.

Nefinanční smluvní strany, jejichž průměrná pozice v derivátových smlouvách za období 30 dní překročí příslušný práh uvedený níže v tabulce, jsou o této skutečnosti povinni neprodleně informovat ESMA, příslušný orgán pro dohled a makléřský dům. Nefinanční smluvní strany, jež příslušný práh překročí, jsou povinny splňovat doplňující povinnosti vyplývající z EMIR, včetně povinnosti provádět clearing OTC derivátových smluv prostřednictvím ústřední protistrany dle analogických pravidel jako Finanční smluvní strany. Nefinanční smluvní strany, které překročily clearingový práh jsou nadále označovány jako NFC+, a ti, kteří práh nepřekročili jako NFC-.

Typ derivátové smlouvy	Prahová hodnota
Kreditní deriváty	1 mld EUR
Akciové deriváty	1 mld EUR
Úrokové deriváty	3 mld EUR
Měnové deriváty	3 mld EUR
Derivátové smlouvy na komodity a jiné deriváty než uvedené výše	3 mld EUR

Pravidla pro výpočet pozic stanoví nařízení EMIR.

Povinnosti vyplývající z EMIR

Nařízení EMIR zavádí tři hlavní povinnosti, jež jsou podrobněji popsány níže:

- 1) povinnost evidovat a oznamovat registrům OTC derivátové smlouvy,
- 2) povinnost mít postupy řízení úvěrového rizika OTC derivátových smluv, jejichž clearing neprovádí ústřední protistrana,
- 3) povinnost provádět clearing vybraných OTC derivátových smluv prostřednictvím ústřední protistrany.

Povinnost evidovat a oznamovat registrům OTC derivátové smlouvy

V souladu s nařízením EMIR mají smluvní strany povinnost vést evidenci všech derivátových smluv, jež uzavřely, jakož i veškerých změn, a to po dobu alespoň pěti let od data ukončení smlouvy. Smluvní strany jsou mimo to povinny sdělovat registrům smluv podrobné informace týkající se každé derivátové smlouvy, jež uzavřeli, a dále informace o všech změnách v ní, případně o ukončení této

smlouvy. Oznamovací povinnost vůči registrům obchodních údajů se vztahuje na derivátové smlouvy, které:

- a. byly uzavřeny před 16. srpnem 2012 a k tomuto datu zůstaly nevypořádané;
- b. byly uzavřeny dne 16. srpna 2012, nebo později.

Smluvní strana dané derivátové transakce může hlášení provádět sama, může provádět hlášení za obě smluvní strany, případně může být hlášením pověřen jiný subjekt.

Oznamovací povinnost platí **ode dne 12. února 2014**.

Ke dni zpracování této zprávy ESMA registrovala následující subjekty jakožto Registry obchodních údajů:

- 1) **DTCC Derivatives Repository Ltd.** (DDRL), se sídlem ve Velké Británii;
- 2) **Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.** (KDPW), se sídlem v Polsku;
- 3) **Regis-TR S.A.**, se sídlem v Lucembursku;
- 4) **UnaVista Ltd**, se sídlem ve Velké Británii;
- 5) **ICE Trade Vault Europe Ltd.** (ICE TVEL), se sídlem ve Velké Británii a
- 6) **CME Trade Repository Ltd.** (CME TR), se sídlem ve Velké Británii.

Nařízení č. 1247/2013 stanoví přechodná období pro derivátové smlouvy uzavřené před datem vzniku oznamovací povinnosti pro danou smlouvu.

Registrace se provádí elektronicky na základě žádosti podané prostřednictvím webové stránky Centrálního depozitáře (CDCP) www.cdcp.cz. Po vyplnění žádosti o přidělení kódu, proběhne automatická kontrola, zda již daný subjekt nemá LEI přidělený. Ihned po odeslání žádosti obdrží žadatel email s platebními instrukcemi. Po kontrole správnosti a zaplacení registračního poplatku ze strany CDCP bude LEI zaslán spolu se zaplacenou fakturou.

Povinnost mít postupy řízení úvěrového rizika OTC derivátových smluv, jejichž clearing neprovádí ústřední protistrana

Nařízení EMIR ukládá povinnost zavést vhodné postupy a systémy pro měření, sledování a zmírňování operačního a úvěrového rizika protistrany, zahrnující alespoň:

- a) včasné potvrzení podmínek příslušné OTC derivátové smlouvy, prováděné pokud možno elektronickými prostředky;
- b) spolehlivé, odolné a kontrolovatelné standardizované procesy pro srovnávání portfolií, řízení souvisejících rizik, včasné odhalování a řešení sporů mezi stranami a sledování hodnoty smluv, které dosud nebyly vypořádané.

Výše uvedená povinnost byla upřesněna Nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 149/2013, zavádějícím podrobné technické standardy týkající se mimo jiné výše uvedených postupů a stanoví lhůty pro upřesnění postupů, a to příslušně do 15. března 2013 nebo 15. září 2013.

Včasné potvrzení smluv

Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska Spółka Akcyjna, organizační složka Česká republika, se sídlem na adrese Praha, Václavské náměstí 834/17, 110 00 Praha 1, Česká republika, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, IČO 242 25 941, oddíl A, vložka 74923 a DIČ CZ683048532. www.bossa.cz

12.12.2013

K potvrzení uzavření derivátové smlouvy musí dojít nejpozději ve lhůtě stanovené EMIR. Předpis počítá s postupným zkracováním lhůty pro potvrzení uzavření smlouvy, jež má vypadat následovně:

- pro FC a NFC+ do konce pracovního dne následujícího po uzavření smlouvy,
- pro NFC- do konce druhého pracovního dne po uzavření smlouvy.

Sesouhlasení portfolií derivátových smluv

Smluvní strany uzavírající derivátové smlouvy jsou povinny mít postupy pro provádění pravidelného sesouhlasení portfolií derivátových smluv. Dohodu je nezbytné uzavřít ještě před uzavřením OTC derivátové smlouvy.

Komprese portfolia

Smluvní strany, které mají s určitou protistranou 500 nebo více nevypořádaných derivátových smluv, musí mít zavedeny postupy, které jim umožní analyzovat možnost provedení komprese portfolia v zájmu snížení jejich úvěrového rizika. Dle Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 149/2013 musí smluvní strany zajistit, aby byly schopny relevantnímu příslušnému orgánu poskytnout přiměřené a důvodné vysvětlení závěru, že komprese portfolia není vhodná.

Rozhodování sporů

Smluvní strany, jež mezi sebou uzavírají OTC derivátové smlouvy, jsou povinny mít postupy vztahující se na řešení sporů týkajících se uznání smlouvy, jejího ocenění a výměny zajištění mezi protistranami.

Každodenní oceňování aktivních smluv dle jejich tržní hodnoty

FC a NFC+ smluvní strany jsou povinny každý den oceňovat derivátové smlouvy na základě tržní kotace a v případě, kdy to není možné, oceňovat podle modelu.

Makléřský dům provedl změnu *Řádu poskytování služeb provádění příkazů Makléřským domem v rámci obchodování finančními nástroji a vedení účtů a registrů s tímto obchodováním spjatých - OTC trh*, spojené s implementací požadavků týkajících se sesouhlasení portfolií, řešení sporů a komprese.

Povinnost provádět clearing vybraných OTC derivátových smluv prostřednictvím ústřední protistrany

Na některé typy OTC derivátových smluv se bude vztahovat povinnost provádět clearing prostřednictvím tzv. ústřední protistrany.

Tato povinnost se vztahuje na smlouvy uzavřené mezi:

- dvěma FC smluvními stranami,
- NFC+ smluvní stranou a FC smluvní stranou
- mezi dvěma NFC+ smluvními stranami

Povinnost provádět clearing určitých smluv se týká také smluv se subjekty, jež mají sídlo ve třetím státě a kdyby měly sídlo v Evropské unii, vztahovala by se na ně rovněž povinnost provádět clearing.

Centrální clearing se nevztahuje na smlouvy uzavřené mezi NFC- smluvní stranou a FC smluvní stranou.

Datum, kdy povinnost provádět centrální clearing nabude platnosti závisí na tom, kdy první ústřední protistrana získá povolení a kdy ESMA rozhodne o uložení takovéto povinnosti ve vztahu k danému typu derivátové smlouvy.

Lze předpokládat, že povinnost provádět centrální clearing u prvních typů derivátových smluv vstoupí v platnost ve druhé polovině roku 2014.

Nařízení EMIR a další užitečné odkazy

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (Nařízení EMIR)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:201:0001:0059:PL:PDF>

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 149/2013 ze dne 19. prosince 2012, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 s ohledem na regulační technické normy týkající se ujednání o nepřímém clearing, povinnosti clearing, veřejného rejstříku, přístupu k obchodnímu systému, nefinančních smluvních stran a technik zmírňování rizika pro OTC derivátové smlouvy, u nichž ústřední protistrana neprovádí clearing

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:052:0011:0024:PL:PDF>

Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1247/2012 ze dne 19. prosince 2012, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o formát a četnost vykazování obchodů do registrů obchodních údajů podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (Nařízení 1247/2013)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:352:0020:0029:PL:PDF>

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 148/2013 ze dne 19. prosince 2012, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů, pokud jde o regulační technické normy týkající se minimálních údajů, které mají být vykazány do registrů obchodních údajů

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:052:0001:0010:PL:PDF>

Informace vyvěšené na stránce ESMA

<http://www.esma.europa.eu/page/European-Market-Infrastructure-Regulation-EMIR>

ESMA Questions and Answers; Implementation of the Regulation (EU) No 648/2012 on OTC derivatives, central counterparties and trade repositories (EMIR); verze 3 /05-08-2013/

http://www.knf.gov.pl/Images/ESMA_Q_and_A_wersja3_7_08_2013_tcm75-34938.pdf

Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska Spółka Akcyjna, organizační složka Česká republika, se sídlem na adrese Praha, Václavské náměstí 834/17, 110 00 Praha 1, Česká republika, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, IČO 242 25 941, oddíl A, vložka 74923 a DIČ CZ683048532. www.bossa.cz

12.12.2013

Informace vyvěšené na stránce Komise pro finanční dohled

http://www.knf.gov.pl/o_nas/wspolpraca_miedzynarodowa/unia/regulacje_i_dokumenty_powiazane/EMIR.html

Krátké shrnutí EMIR pro nefinanční smluvní strany

http://www.esma.europa.eu/system/files/emir_for_non-financials.pdf

Shrnutí

Tato zpráva má výlučně informativní charakter a v žádném případě ji nelze považovat za závazný závazek jakéhokoli subjektu, včetně makléřského domu Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A. (dále DM), ať už z jakéhokoli titulu, včetně pokud jde o správnost nebo komplexnost informací v ní obsažených. Je vyhrazena veškerá odpovědnost DM, jejího představenstva, zaměstnanců, spolupracovníků či agentů v souvislosti s touto zprávou a informacemi v ní obsaženými. Tato zpráva není základem pro vznik jakýchkoli závazků žádné ze stran, pokud jde o uzavírání smluv v ní popsanych, důsledky jejich uzavření případně povinnosti z jejich uzavření vyplývající.

Tato zpráva není radou ani doporučením týkajícím se způsobu splnění povinností uložených Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (dále jen EMIR) a prováděcími předpisy k EMIR, včetně nařízení v přenesené pravomoci (dále jen předpisy EMIR).

Zákazník by neměl činit žádná rozhodnutí týkající se plnění povinností vyplývajících z předpisů EMIR pouze na základě této zprávy, aniž by provedl vlastní analýzy. DM zákazníkům doporučuje, aby se poradili s nezávislými, profesionálními poradci. Rozhodnutí o uzavření smlouvy s DM, včetně pokud jde o okamžik jejího uzavření, způsobu oznamování smluv do registrů smluv, jakož i plnění dalších povinností vyplývajících z předpisů EMIR, činí zákazník samostatně, nezávisle na DM.

DM nenese žádnou zodpovědnost za výše uvedená rozhodnutí zákazníka, jejich důsledky, zejména pak nezodpovídá za škody, jež zákazníkovi vzniknou (zvláště pak ztráty, nedosažené zisky a finanční pokuty, jež byly zákazníkovi uloženy).

Tato zpráva odráží právní stav ke dni 12. prosince 2013.